

Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ»

УДК 378.1:37.091.616-05.8

DOI 10.11603/me.2414-5998.2019.3.10129

А. О. Волосовець, Б. І. Слонецький, І. С. Зозуля, А. І. Зозуля, В. І. Боброва

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

**ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ДЛЯ ЛІКАРІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЦИНИ
НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ: ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ**

A. O. Volosovets, B. I. Slonetsky, I. S. Zozulya, A. I. Zozulya, V. I. Bobrova

P. Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education

**PRACTICAL SKILLS FOR DOCTORS AT THE DEPARTMENT OF
EMERGENCY MEDICINE: OPTIMIZATION OF TEACHING METHODS**

Мета роботи – оптимізувати викладання та розподіл алгоритмів виконання практичних навичок лікарями медицини невідкладних станів на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах згідно з сучасними стандартами надання невідкладної медичної допомоги.

Основна частина. Для реалізації та адекватного інструментального забезпечення демонстрації та наступного відпрацювання практичних навичок на кафедрі наявні спеціалізовані манекени та обладнання, які дозволяють у повному об'ємі виконувати всі маніпуляції, передбачені алгоритмами надання невідкладної медичної допомоги. Важливим аспектом, завдяки якому кафедра наслідує сучасним міжнародним стандартам надання допомоги, є розподіл викладання практичних навичок надання невідкладної допомоги з урахуванням загальноприйнятих в усьому світі понять BLS (basic life support) та ALS (advanced life support).

Висновок. Оптимізація методики викладання практичних навичок для надання невідкладної медичної допомоги відповідно до сучасних стандартів лікування невідкладних станів збільшує якість надання допомоги та дозволяє зменшити втрати часу на догоспітальному етапі, що здатне значною мірою підвищити виживання та відсоток позитивного прогнозу для пацієнтів з невідкладною медичною патологією.

Ключові слова: практичні навички; навчання; невідкладна допомога.

The aim of the work – to optimize the teaching and distribution of algorithms for the implementation of practical skills by emergency medicine physicians at the prehospital and early hospital stages in accordance with modern standards for the provision of emergency medical care.

The main body. To implement and provide adequate instrumental support for the demonstration and the subsequent development of practical skills, the department has specialized mannequins and equipment that allow to fully carry out all the manipulations provided by the algorithms of emergency medical care. An important aspect in which the department follows the modern international standards of assistance is the distribution of teaching practical skills to provide emergency care, taking into account the generally accepted concepts of BLS (basic life support) and ALS (advanced life support).

Conclusion. Optimization of the practice of teaching practical skills to provide urgent medical care in accordance with modern standards for the treatment of urgent conditions increases the quality of care and helps to reduce the loss of time at the pre-hospital stage, which can significantly increase survival and the percentage of positive prediction for patients with urgent medical pathology.

Key words: practical skills; training; emergency care.

Вступ. Відомо, що як на території України, так і у світі в цілому, в структурі сучасного забезпечення населення медичними послугами виділяють кілька елементів, серед яких ключову роль відіграє саме первинна ланка надання медичної допомоги [2]. Особливою частиною цієї ланки є саме невідкладна медична допомога. Спеціалісти даної сфери діяльності першими контактують із тяжкими пацієнтами, які не можуть самостійно звернутися до медичного закладу по допомогу. Важливість такого першого контакту важко недооцінити,

адже саме від цих медиків залежить підтримання життєвих процесів та перша лікарська допомога постраждалому, а також – правильна логістика госпіталізації пацієнта [3].

Без адекватного відпрацювання навичок надання невідкладної медичної допомоги ці заходи неможливо реалізувати.

Мета роботи – оптимізувати викладання та розподіл алгоритмів виконання практичних навичок лікарями медицини невідкладних станів на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах згідно з сучасними стандартами надання невідкладної медичної допомоги.

© А. О. Волосовець, Б. І. Слонецький, І. С. Зозуля та ін.

Основна частина. Процес викладання лікарям такої дисципліни, як медицина невідкладних станів, завжди ставить перед викладачами особливі завдання. На відміну від вузьких клінічних дисциплін, які розглядають діагностику та лікування захворювань лише окремих органів і систем, невідкладна медицина повинна охоплювати всі можливі варіанти загрози життю пацієнта на етапах надання догоспітальної та ранньої госпітальної допомоги.

Таким чином, курс викладання подібної дисципліни включає в себе питання невідкладної реаніматології, кардіології, хірургії, неврології, токсикології тощо.

Відповідно, програма викладання даного курсу на кафедрі медицини невідкладних станів НМАПО імені П. Л. Шупика включає в себе лекції, семінаські та практичні заняття з вказаних спеціальностей, що дозволяє забезпечити всебічну та високоякісну підготовку й атестацію інтернів та лікарів медицини невідкладних станів.

Лекційний матеріал широко представлений не тільки безпосередньо на лекціях, але і в підручниках та інформаційних веб-платформах, що забезпечує вільний доступ курсантів до нових тенденцій у наданні невідкладної медичної допомоги. В лекціях викладачі висвітлюють основні теоретичні поняття та нові підходи до діагностики та лікування невідкладних станів.

Проте, незважаючи на важливість засвоєння теоретичного матеріалу, варто пригадати відомий вислів: «Теорія без практики – мертва». Це підтверджується науковими дослідженнями, які довели, що один із найвищих рівнів закріплення інформації забезпечується саме практичною її реалізацією та напрацюванням високоефективного автоматизованого праксису виконання навички [1]. Саме тому на практичних заняттях викладачі приділяють значну увагу відпрацюванню практичних навичок для практичного закріплення теоретичної інформаційної бази.

Список літератури

1. Бобрикова Ю. Сучасні та інноваційні методи викладання і навчання спеціалістів у вищій школі / Ю. Бобрикова // Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка». – 2018. – Вип. 4 (7). – С. 50–58.
2. Волосовець О. П. Питання якості освіти в контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій

Для реалізації та адекватного інструментального забезпечення демонстрації й наступного відпрацювання практичних навичок на кафедрі наявні спеціалізовані манекени та обладнання, які дозволяють у повному об'ємі виконувати всі маніпуляції, передбачені алгоритмами надання невідкладної медичної допомоги. В разі необхідності на базі НМАПО імені П. Л. Шупика розташований спеціалізований зал із манекенами, що дозволяє викладачам кафедри в більшому обсязі представити необхідний матеріал, а слухачам – відпрацювати отримані навички одночасно, не заважаючи один одному.

Важливим аспектом, завдяки якому кафедра наслідує сучасним міжнародним стандартам надання допомоги, є розподіл викладання практичних навичок надання невідкладної допомоги з урахуванням загальноприйнятих в усьому світі понять BLS (basic life support) та ALS (advanced life support).

Такий розподіл звичної догоспітальної допомоги дозволяє швидко категоризувати та віднести певні навички до BLS, що може надаватися навіть особою без медичної освіти, так і до ALS, яку повинні реалізовувати виключно лікарі невідкладних станів за наявності відповідного обладнання та інструментарію. Подібна подача матеріалу значно оптимізує вивчений курсантами алгоритм дій, збільшує якість надання допомоги, впевненість медперсоналу та дозволяє зменшити втрати часу на догоспітальному етапі, що здатне значною мірою підвищити виживання та відсоток позитивного прогнозу для пацієнтів з невідкладною медичною патологією.

Висновок. Оптимізація методики викладання практичних навичок для надання невідкладної медичної допомоги відповідно до сучасних стандартів лікування невідкладних станів збільшує якість надання допомоги та дозволяє зменшити втрати часу на догоспітальному етапі, що здатне значною мірою підвищити виживання та відсоток позитивного прогнозу для пацієнтів з невідкладною медичною патологією.

медичній школі / О. П. Волосовець // Медична освіта. – 2005. – № 2. – С. 12–16.

3. Зозуля І. С. Дефекти надання медичної допомоги, причини та шляхи подолання / І. С. Зозуля, А. І. Зозуля, А. О. Волосовець // Гострі та невідкладні стани в практиці лікаря. – 2018. – № 2-3 (71-72). – С. 59–60.

References

1. Bobrykova, Yu. Suchasni ta inovatsiini metody vykladannia i navchannia spetsialistiv u vyshchii shkoli [Modern and innovative methods of teaching and training of specialists in high school]. *Electronic scientific specialized publication "Adaptive management: theory and practice", Series "Pedagogy" 4 (7)*, 50-58 [in Ukrainian].
2. Volosovets, O.P. (2005). Pytannia yakosti osvity v konteksti vprovadzhennia zasad Bolonskoi deklaratsii u vyshchii medychnii shkoli [Issues of quality of education in the context of implementation of the principles of the Bologna Declaration in the Higher Medical School]. *Medychna osvita – Medical Education, 2*, 12-16 [in Ukrainian].
3. Zozulia, I.S., Zozulia, A.I., & Volosovets, A.O. (2018). Defekty nadannia medychnoyi dopomohy, prychny ta shliakhy podolannia [Defects in the provision of medical care, causes and ways of overcoming]. *Hostri ta nevidkladni stany v praktytsi likaria – Acute and Emergency Conditions in the Practice of a Doctor, 2-3 (71-72)*, 59-60 [in Ukrainian].

Отримано 01.04.19

Електронна адреса для листування: healermaster@gmail.com